

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Агенција за остварување на правата
на заедниците

НАЦРТ СТРАТЕШКИ ПЛАН

за период 2016 - 2018 година

Јуни 2015 г.
С к о п ј е

Стратешкиот план за период 2016-2018 претставува заложба на Агенцијата за остварување на правата на заедниците во правец на понатамошното унапредување, заштита и остварување на правата на заедниците кои се помалку од 20% од вкупното население во Република Македонија.

Сите активности во наредниот период ќе бидат насочени кон неколку долгорочни приоритети заеднички утврдени со припадниците на заедниците како и нивните очекувања каде сакаат да ја видат Агенцијата во иднина. Овој план ќе обезбеди целосна фокусираност и посветеност на вработените во Агенцијата во неговото спроведување, следење и анализа и евалуација на постигнатите резултати, а оценка на сработеното и конкретни придобивки ќе имаат припадници на сите заедници во Република Македонија.

Со стратешкото планирање во потполност ќе се реализираат начелата на транспаратеноста и отчетноста како едни од основните вредности на нашето секојдневно работење.

При утврдување на приоритетите и целите, Агенцијата се водеше од приоритетите и целите на Владата на Република Македонија но и од реалните потреби на припадниците на заедниците и граѓанскиот сектор.

Силно верувам дека заедно со вработените ќе можеме преку една професионална и континуирана посветености истиот ефикасно и ефективно и во согласност со однапред утврдените показатели на успешност да го спроведеме и со тоа да ги оствариме нашите приоритети и цели.

Директор
Весна Бабиќ - Петровски

1. В О В Е Д

Агенцијата за остварување на правата на заедниците е основана со Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија (“Службен весник на РМ“ Бр.92/2008).

Основната надлежност на Агенцијата е доследно спроведување на уставно и со закон загарантираните права на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија.

Стратешкиот план ќе преставува водич во идното делување на Агенцијата, поддржан со реално спроводливи програми и проекти во функција на слободно изразување, негување и развивање на својот идентитет и особености, вработувањето во органите на државната власт и другите јавни институции на сите нивоа, образование на сите степени на својот јазик, изразување на своите културни особености, информирање на мајчин јазик како и поддршка на активности на граѓански организации како главни партнери во креирање на политиките на Агенцијата.

Планот е изготвен земајќи ги во предвид стратешките приоритети на Владата, ЕУ извештаите за напредок на РМ како и други релевантни документи.

2. МИСИЈА

Работата на Агенцијата ги опфаќа припадниците на етничките заедници во Република Македонија кои се застапени со помалку од 20% од вкупното населението во Република Македонија.

Агенцијата дава допринос во остварување на правата на заедниците и едукација на јавноста за вредностите и значењето на почитување и заштита на правата на заедниците и меѓуетничка толеранција како неопходен предуслов за целосна демократизација на општеството и полн развој на општеството на патот кон европските интеграции.

3. ВИЗИЈА

Целосно остварени и заштитени правата на припадниците на етничките заедници во Република Македонија.

Агенцијата се грижи сите припадници на заедниците кои се помалку од 20% од населението на Република Македонија да можат целосно да ги остваруваат со Устав и

закон загарантираните права како што се правото на вработување согласно принципот на соодветна и правична застапеност, правата од областа на образованието, културата, употребата на својот јазик и писмо, информирање на мајчин јазик и останатите области од општественото живеење.

4. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во своето работење целосно ќе се придржува кон остварувањето на следните принципи и вредности:

- **законитост** во постапките за остварување на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија;
- **транспаретност** што подразбира отвореност во работата и активностите кои се реализираат и остваруваат преку постојано информирање на јавноста за постигнатите резултати;
- **еднаквост** што подразбира еднаков пристап во остварувањето на Уставно загарантираните слободи и права на сите припадници на заедници во Република Македонија;
- **одговорност** што подразбира одговорност во остварувањето на правата на заедниците
- **правичност** што подразбира рамноправен третман на сите заедници
- **тимска работа** што подразбира свест за потребата од заедничко дејствување, преземање на заедничка обврска и взаемна одговорност
- **кооперативност**, што налага отвореност и спремност за соработка и усогласено делување и работа со останатите органи на државната управа, домашни и странски граѓански организации, локални самоуправи и останати чинители.
- **отчетност** што подразбира презентирање и потполна отвореност кон заинтересираната јавност и корисниците на нашите услуги за областа на нашето делување и постигнатите резултати.

5. ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ

Со формирањето на Агенција за остварувањето и унапредувањето на правата на заедниците во Република Македонија создадена е институционална рамка за следење на остварувањето и унапредувањето како и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20 % од населението. Единствено Агенцијата со својата работа во целост се грижи за остварувањето и унапредувањето на правата на заедниците од областа на вработување согласно принципот на соодветна и правична застапеност, на употреба на јазикот, на образование на сите нивоа, култура, информирање итн.

Агенција за остварување на правата на заедниците согласно Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од вкупното население во РМ работи особено на:

- остварување на унапредувањето и заштитата на правата на припадниците на зедниците кои се помалку од 20 % од населението во Република Македонија;
- грижа за усогласување на работа на органите на државната управа што се однесуваат на спроведувањето на амандманите на Уставот на Република Македонија поврзани со Рамковниот договор;
- поддршка на Владата во реализација на нејзините стратешки приоритети;
- грижа за обезбедување на правична и соодветна застапеност на граѓаните припадници на заедниците во органите на државната управа;
- следење на спроведувањето на законите со кои се обезбедува правична и соодветна застапеност на граѓаните припадници на заедниците во органите на државната управа;
- грижа за обезбедување на образование на припадниците на зедниците во сите степени на образование на нивен јазик во согласност со закон;
- грижа за културното наследство како и промоција на културата на припадниците на заедниците
- грижа за остварување на правото на информирање на свој јазик преку електронските и печатените медиуми во согласност со закон;
- поддршка во основање на здруженија на граѓани и фондации заради остварување на културните, образовните, уметничките и научните цели;
- грижа за остварувањето на правото на употреба на свои симболи;

Во согласност со мисијата, Агенцијата за остварување на правата на заедниците континуирано ќе се грижи за исполнување на своите задачи и обврски со цел постојано унапредување на правата на заедниците .

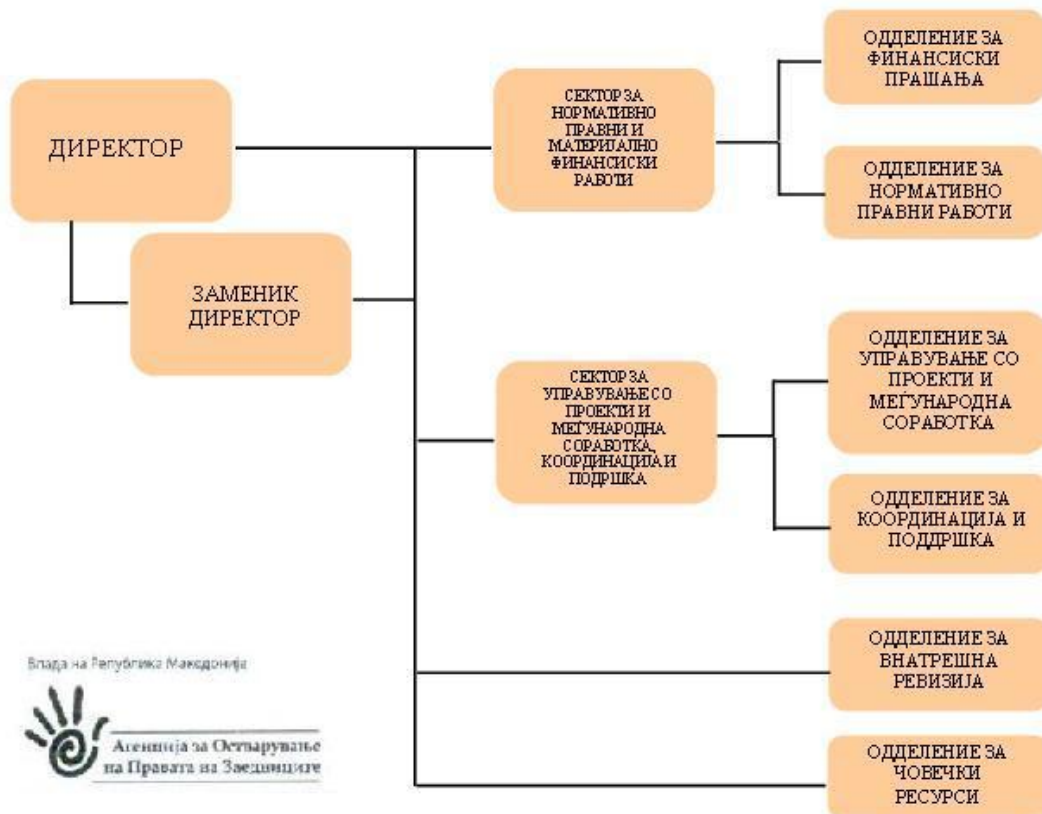
6. СТРУКТУРА

Во рамките на Агенцијата за остварување на правата на заедниците институционализирани се следните организациони облици:

- Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи;
 - Одделение за нормативно правни работи;
 - Одделение за финансиски прашања;
- Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и поддршка
 - Одделение за управување со проекти и меѓународна соработка
 - Одделение за координација и поддршка

Како самостојни одделенија кои за својата работа директно одговарат на директорот на агенцијата институционализирани се:

- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за внатрешна ревизија

Во рамките на Агенција за остварување на правата на заедниците не постојат органи во состав. Со поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје во тек е изработка на нов Правилник за внатрешна организација на институцијата и Систематизација на работни места.

7. ОПРАВДАНОСТ

При анализа на состојбите со остварување на законски загарантирани права на припадниците на заедниците, се наметна потреба од понатамошно подобрување на проблемите лоцирани од страна на Агенцијата како што се:

а) Вработување

-недоволен број на вработувања на заедниците под 20% во државната и јавна администрација

б) Образование

-ограничена можност за образование на својот мајчин јазик

- мал број на ученици кои следат настава на свој јазик
- несоодветен наставен кадар
- неможност за продолжување на образованието на мајчин јазик на повисоките степени на образование

в) Култура

- недоволна заштита на културното наследство на заедниците (споменици и други културни обележја)
- мал број културни манифестации на кои се презентираат фолклорот и другите културни особености на заедниците

г) Информирање и медиуми

- недоволно информирање на заедниците преку електронски и печатени медиуми
- недоволен број програми на јазиците на заедниците
- несоодветни термини за програмска реализација
- кратко времетраење на ТВ и радио програмите
- недоволен број на печатени медиуми на јазиците на заедниците
- непостоење на ТВ и радио програми на другите јазици на заедниците кои во Уставот на РМ се именуваат како останати

д) Останато

- недоволна вклученост на Агенцијата во процесот на одлучување за прашањата кои се однесуваат на припадниците на заедниците

Агенцијата во соработка со Владата на РМ, граѓанските организации и меѓународни организации во наредниот период постојано ќе ги следи состојбите и своите активности ќе ги насочи кон подобрување на состојбите и надминување на горенаведените проблеми.

Агенцијата при реализација на програмските активности базирано на внатрешната анализа ќе се води од своите предности и можности, а ќе ги избегнува идентификуваните закани и ризици.

Предности: комуникативност, разноличност, мотивираност за работа, креативност, добра соработка со меѓународни организации и НВО, добри услови за работа и добар тим, посветеност на вработените.

Недостатоци: недоволно финансиски средства за активности, недоволен број на вработени вклучително и од другите заедници, необученост, немање одлучувачка улога.

Можности: голем број потенцијални партнери, пристап до ЕУ фондови, поддршка од НВО сектор, лобирање за политичка поддршка, можност за заеднички проекти со НВО, можност за јакнење на свеста и кај самите заедници и за правата на заедниците, потреба од зголемено учество на заедниците во образованието во квалитетот на мајчин јазик, информирање на заедниците, вработувањето на заедниците.

Закани: недоволна политичка поддршка; недоволно прецизен закон; не координација со локални и централни власти, попис, не одговарање на покани за координација, губење на самостојност, ненавремена реализација на буџетот, недоволен буџет.

8. ПРИОРИТЕТИ

Водејќи се од Стратешките приоритет на Владата на РМ за 2016 година и тоа **интеграција во ЕУ и НАТО и одржување на добри меѓуетнички односи и соживот врз принципот на меѓусебна толеранција и почитување како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор** и во согласност со анализите направени при изготвувањето на стратешкиот план, вклучително и проценката на капацитетите од надворешен консултант, Агенцијата за остварување на правата на заедниците ги одреди следните приоритетни области и стратешки цели за периодот 2016 – 2018:

- ▲ **Остварување на принципот на соодветна и правична застапеност** односно подобрување на принципот на соодветна и правична застапеност
- ▲ **Афирмација на образованието на припадниците на заедниците:** унапредување и заштита на правото на образование на јазиците на заедниците на сите три нивоа (основно, средно и високо)
- ▲ **Промоција на културата на заедниците:** промовирање и заштита на културното наследство на припадниците на заедниците
- ▲ **Информирање, медиуми и соработка со граѓанскиот сектор:** унапредување на правата за информирање на мајчин јазик на заедниците и подобрена соработка со граѓанскиот сектор
- ▲ **Организациско јакнење** зајакнување на капацитетите на Агенцијата

Во согласност со горенаведените стратешки цели, Агенцијата за остварување на правата на заедниците ги поставува следните приоритети за секоја од програмските области.

- ▲ **Остварување на принципот на соодветна и правична застапеност:**
 - Следење на остварување на принципот на соодветна и правична застапеност во државна и јавна администрација
- ▲ **Афирмација на образованието на припадниците на заедниците**
 - Унапредено образование на јазиците на заедниците
 - **Промоција на културата на заедниците**
 - Придонес во промоцијата на културното наследство на заедниците
- ▲ **Информирање, медиуми и соработка со граѓанскиот сектор**
 - Подобрено информирање во медиумите, на јазиците на заедниците и подобрена соработка со граѓанскиот сектор
 - **Организациско јакнење**
 - зајакнат организациски капацитет
 - зголемено финансирање од различни фондови

9. ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ВО ПЕРИОД ЈАНУАРИ 2014 ГОДИНА ДО ЈУЛИ 2015 ГОДИНА

Агенцијата за остварување на правата на заедниците во периодот Јануари 2014 – Јули 2015 година ги реализира следните активности:

Во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, во 2014 година беше реализиран проектот „*Зајакната реализација на правата на заедниците*“. Целта на овој проект беше зајакнување на капацитетите на органите на државната управа и граѓанското општество за унапредување и поддршка на толеранцијата во мулти-етнички контекст, но истовремено и следење на ефективноста на легислативата која се однесува на остварувањето на правата на заедниците.

9.1. Во рамките на овој проект, а како дел од компонентата за зајакнување на капацитетите на Агенцијата и граѓанските организации од заедниците, како прва активност беше организирана **Сесијата за планирање** која се одржа на 20 – 21.03.2014 година во Битола. На истата беа разгледувани и дискутирани предложените измени и дополнувања во Методологијата на Партиципативниот форум и беа идентификувани и усвоени темите за работа на истиот за 2014 година како и временската рамка за имплементација на тематските состаноци на форумот. Следуваше реализација на четири тематски состаноци на форумот, и тоа на следните теми:

- *Пристап до фондови и грантови за поддршка на граѓанскиот сектор од заедниците,*
- *Остварување и заштита на правата на заедниците на локално ниво,*
- *Остварување на правото на пристап до медиумите и правото на информирање на заедниците на локално ниво,*
- *Утврдување на степенот на имплементација на правата на заедниците да учествуваат во културниот живот на локално ниво,*

Извештаите и препораките кои произлегоа од форумите реализирани во 2014 година се доставени до Владата на РМ како материјал за информирање.

Се надеваме дека Анализите изготвени за потребите на Партиципативниот форум ќе им послужат во понатамошната работа на граѓанските здруженија од заедниците, како и на сите релевантни институции.

9.2. Исто така во делот на зајакнувањето на капацитетите на АОПЗ и граѓанските здруженија на заедниците, минатата година Агенцијата заедно со Мисијата

на ОБСЕ организира тридневна Обука за обучувачи од областа на остварувањето на правата на заедниците, наменета за вработените во Агенцијата и претставниците на граѓанските организации од заедниците, со цел подобрување на нивните обучувачки вештини. Обучувачите кои беа селектирани од страна на АОПЗ и Мисијата на ОБСЕ во Скопје одржаа обуки за човекови и малцински права кои беа наменети за претставниците на граѓански организации кои работат на полето на заштитата и унапредувањето на правата на припадниците на заедниците на локално ниво, членовите на комисиите за односи помеѓу заедниците и претставници на локалната самоуправа. Двонедневните обуки беа спроведени во шест региони и тоа: Скопски, Источен и Југоисточен, Пелагониски, Полошки, Југозападен и Вардарски регион, а беа обучени вкупно 78 учесници.

За потребите на обуката од страна на АОПЗ и Мисијата на ОБСЕ во Скопје беше изготвен наставен план за обучувачи насловен како **„Обука за правата на припадниците на заедниците“**.

9.3. Во рамките на компонентата за следење на ефективноста на легислативата која се однесува на остварувањето на правата на заедниците, Агенцијата за остварување на правата на заедниците во соработка со Министерството за правда, во 2014 година започна со реализација на оценката за спроведување (ex-post евалуација) на ***Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во Република Македонија*** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 92 од 22.07.2008). Целта на овој процес беше да се оцени успешноста на процесот, резултатите и влијанието од спроведувањето на ЗУЗПЗ и да се идентификуваат областите за натамошно унапредување на неговата примена, со посебен акцент на ефективноста на воспоставениот механизам за унапредување и заштита на правата на заедниците кои се помалку од 20% од населението во Република Македонија – Агенцијата за остварување на правата на заедниците. За целите на оваа активност беше формирана работна група составена од претставници на релевантни органи на државната управа и претставници на граѓанските организации на заедниците. Во рамките на оваа активност беа реализирани:

- Двонедневна обука за оценка на спроведувањето на регулативата за членовите на работната група

- Еднодневна работна сесија за изработка на Планот за оценка на спроведувањето на Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во Република Македонија.

- Двонедневна изолациона сесија на Работната група при АОПЗ за изготвување на Предлог извештајот за оценка на спроведувањето на Законот за унапредување и заштита

на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во Република Македонија

Од процесот на оценката што се спроведе согласно Методологијата за оценка на спроведување на регулативата усвоена од страна на Владата на Република Македонија на 19.03.2013 година, произлезе Нацрт извештајот за оценка на спроведување на законот.

Со цел презентирање на наодите од истиот во декември 2014 година во хотел Арка беа одржани косултации со сите засегнати страни.

Овој извештај во иднина ќе послужи за изготвување на Акциски план за имплементација на ЗУЗПЗ.

9.4. Во рамките на промоцијата на правата на припадниците на заедниците под 20% во Република Македонија, Агенцијата и во текот на 2014 година продолжи со реализација на промотивни настани на локално ниво, со цел подигање на свеста за правата на припадниците на заедниците. Прирачникот насловен како *„Спроведување на правата на заедниците – практики, механизми и заштита“* беше промовиран во шест општини во Република Македонија и тоа: Кочани, Скопје, Делчево, Старо Нагоричане, Крушево и Центар Жупа.

Како последна промотивна активност за 2014 година, беше организиран настан посветен на културните права на заедниците. Културната манифестација под мотото **„Македонија наш дом“**, по втор пат традиционално се одржа на 11. декември во театар Комедија во Скопје. На Манифестацијата со своја културно-уметничка програма се претставија единаесет заедници од Република Македонија преку разни културни – уметнички друштва, вокални ансамбли, литерати, актери, солисти и останати естрадни уметници. **На Манифестацијата учествуво земаа: КУД „Љиљан“ Скопје – бошњачка заедница, КУД „Јени Хајат“ Тетово -турска заедница, КУД „Српски вез“ Куманово – српска заедница, КУД „Каршијака“ Скопје – албанска заедница, Пеачка група „Грамоствени“ Скопје – влашка заедница, Трубачки оркестар на Кемал Асанов, Струмица – ромска заедница, КУД „Клеопатра“ Струга - Заедница на Египќани, КУД „Славјанка“ Скопје – руска заедница, Ансамбл „Кочо Рацин“ Скопје – македонска заедница, Фуат Исакоски и неговиот оркестар од Струга - Торбешка заедница, Хор „Пресвето срце Исусово“ од Скопје - Хрватска заедница.** Целта на манифестацијата беше промовирање и зачувување на културата на заедниците со тенденција истата да продолжи да се организира секоја година во континуитет. На ваков начин заедниците имаат можност да и се претстават на пошироката јавност со

својата култура и традиција, а истовремено културен настан од ваков вид да има влијание врз подигањето на јавната свест за значењето на мултикултурализмот во Република Македонија.

Сите наведени активности се реализираа со помош на Мисијата на ОБСЕ во Скопје.

9.5. Во делот на регионалната соработка во 2014 година во рамките на заедничкиот проект на Совет на Европа и Европска Унија *„Унапредување на човековите права и заштита на малцинствата во Југоисточна Европа“* Агенцијата како институционален партнер за логистичка помош во реализација на задачите на проектот, учествуваше во селекцијата на општини за доделување на тематски грантови како и следењето на реализацијата на активностите кое продолжува и во тековната 2015 година.

Регионалниот проект се темели на давање поддршка за дефинирање на конкретни активности за отстранување на пречките за остварување на малцинските права на локално ниво со помош на тематски грантови, придружени со редовна локална и меѓународна експертиза на Советот на Европа на самиот терен.

Врз база на претходно подготвени проектни апликации кои се однесуваат на подобрување и унапредување на мултикултурниот живот во општината, во регионот беа селектирани вкупно 36 општини од кои 5 општини од Република Македонија и тоа: **Крушево, Тетово, Старо Нагоричане, Центар Жупа и Сарај**. Кон крајот на 2014 година избраните општини потпишаа меморандуми за реализација на проектните активности, кои започнаа во 2015 година.

Во општините Старо Нагоричане и Крушево грантовите беа доделени за проектни активности од областа на културата, а крајни корисници се припадниците на српската и влашката заедница.

Во општините Тетово и Сарај грантовите беа доделени со цел зајакнување на улогата на КОМЗ како и учеството на припадниците на заедниците во креирање на политики. Во овие две општини крајни корисници се припадниците на албанската заедница, додека во општина Сарај покрај албанската заедница корисник на грантот е и бошњачката заедница.

Во општина Центар Жупа краен корисник е турската заедница, а грантот е доделен за проектни активности од областа на социјални политики.

9.6. Како последна активност реализирана во 2014 година, исто така поддржана од ОБСЕ Мисијата, ќе го наведеме надградувањето на постоечката веб страница на Агенцијата, со цел истата да претставува повеќефункционална алатка за информирање на сите засегнати страни и целокупната јавност. Веб страната на Агенцијата, претставува повеќејазична платформа во која се содржани сите досегашни анализи, извештаи и стратешки документи.

9.7. Во 2015 година започна проектот „*Ефективно остварување на правата на заедниците*“ во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје. Како прва активност на овој проект на ден 22-23 април 2015 година во хотел „Изгрев“, Струга се организираше Сесија за планирање на Партиципативниот форум. На Сесијата присуствуваа претставници на следните органи на државна управа и здруженија на граѓани: Агенција за остварување на правата на заедниците, Секретаријатот за спроведување на Рамковен договор, Комисија за заштита од дискриминација, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за надворешни работи, Министерство за локална самоуправа, Комитет за односи меѓу заедниците, Министерство за образование и наука - Управа за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците, Министерство за култура – Управа за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците, Кабинет на министер без ресор – Фуркан Чако, Лига на Власи, Српска заедница во Македонија, Румелија, Дром, Инсоц, Мрежа за мултикултурализам.

Целта на Сесијата беше утврдување на активностите за период 2015 -2017 година како и унапредување на работата на Партиципативниот форум во иднина.

На истата беа презентирани реализираните активности во 2014 година, активностите кои следат во текот на 2015 година со посебен осврт на циклусот обуки наменет за здруженијата на припадниците на заедниците кои се претставени во Партиципативниот форум. Како последна активност на сесијата беше измена и дополнување на Методологијата за работа на Партиципативниот форум.

9.8. Во текот на месец Април Агенцијата започна со организирање на „Отворените денови на Агенцијата за остварување на правата на заедниците“.

„Отворените денови“ започнаа да се организираат во пет општини во Република Македонија во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, членови на Партиципативниот форум, локалните самоуправи, членови на општинските совети, како и претставници од локални граѓански здруженија. Првата посета беше организирана во општината Кичево каде што покрај претставници на Агенцијата, учество земаа и претставници од Министерството за локална самоуправа, претставници од локалните невладини организации и од локалните општински власти, како и граѓаните на општина Кичево.

9.9. Агенцијата за остварување на правата на заедниците и Мисијата на ОБСЕ во Скопје, започна со спроведување на обуки наменети за здруженијата на припадниците на заедниците кои се претставени во Партиципативниот форум.

Целата на обуките е зајакнување на организациските и демократските капацитети на граѓанските организации за застапување на интересите на припадниците на заедниците и ефикасно остварување, унапредување и заштита на нивните права и нивно активно вклучување во сите сфери на јавниот живот, како и вклучување и делување на здруженијата како кредибилен партнер во процесот на креирање на политиките и одлучувањето.

Првата обука насловена „Стратешко планирање и програмирање на граѓанските здруженија“ се одржи на 26-27 мај 2015 во хотел ТСС Grand Plaza - Скопје. На оваа обука учествуваа вкупно 13 учесници. Обуките беа спроведени од страна на претставници на Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) – господинот Александар Кржаловски и госпоѓата Емина Неурединовска.

Учесниците во овие два дена се запознаа со концептот на институционален развој и организациското јакнење, како и интегрираниот организациски модел. Практично ја развија ПЕСТ и СВОТ анализата за организацијата од која доаѓаат и успешно ги дефинираа мисијата и визијата кои ќе им послужат во иднина за начинот на планирање на идните активности.

Втората обука, од циклусот обуки наменети за граѓанските организации и јакнење на нивните капацитети кои се спроведуваат во соработка со ОБСЕ Мисијата во Скопје и Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС), се одржа на 25-26 јуни во хотел Милениум – Охрид. На оваа обука присуствуваа 17 учесници кои имаа можност да се запознаат со целиот тек на еден проектен циклус.

Покрај практичниот дел учесниците се запознаа со начинот на планирање на проекти насочени кон целите при тоа идентификувајќи ги и целите и проблемите. Посебен осврт се однесуваше на логиката на интервенција во еден проект – логичката рамка, како и правилната алокација на ресурсите и начините на буџетирање.

Креирањето на предлог проекти од страна на учесниците претставуваше корисна практика и воедно претставуваше индикатор за успех на спроведената обука.

9.10. Во текот на 2014 година Агенција за остварување на правата на заедниците, со поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, спроведе екс-пост евалуација на ефикасноста и влијанието на имплементацијата на Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ.

За ефективна реализација на Законот, и поуспешно унапредување и заштита на правата на заедниците како последователна активност на экс-пост евалуацијата Агенцијата и ОБСЕ Мисијата во Скопје, започна со активности поврзани за изработка на Акциски план.

Овој Акциски план ќе ги содржи специфичните цели на Законот, активности со кои ќе се остварат тие цели, потребните ресурси за реализација на целите, очекуваните резултати и индикаторите за мерливост за остварување на целите.

Како прва активност беше формирање на Работна група од страна на релевантни претставници на институции и претставници на граѓански сектор. Членовите на работната група ќе учествуваат во планирањето на Акцискиот план, обезбедувањето и собирањето на податоци и информации, ќе вршат анализа на податоците и ќе изготват нацрт извештај за оценката. Во спроведувањето на овие активности, членовите на работната група ќе бидат поддржани од страна на проектните менаџери и надворешен експерт ангажиран од Мисијата на ОБСЕ во Скопје.

Како подготвителна активност на Работната група за Акцискиот план беше организирана дводневна обука на 10-11 јуни 2015 година во хотел Арка на тема „Креирање на политики и законодавен процес“.

Во текот на месец јуни беше испечатен и извештајот за „Оцена на спроведување на Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението“.

10. ПРОГРАМИ:

Агенцијата во целост ќе исполни задачите и обврските за унапредување и заштита на прават на припадниците на заедниците преку реализација на специфичните програми:

- 1. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРИНЦИПОТ НА СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ**
- 2. ПОДОБРЕНО ОБРАЗОВАНИЕ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ**
- 3. ПРОМОЦИЈА НА КУЛТУРАТА НА ЗАЕДНИЦИТЕ**
- 4. ИНФОРМИРАЊЕ, МЕДИУМИ И СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР**
- 5. ОРГАНИЗАЦИСКО ЈАКНЕЊЕ**

Програмите ќе се реализираат во целосна соработка со клучните државни институции и тоа: Секретаријатот за спроведување на охридскиот рамковен договор, Управата за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците во РМ и Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците.

Овие програми се во целост ги подржуваат стратешките приоритети на Владата на РМ и во нив во целост се вклучени препораките од Извештаите на Европската комисија за напредокот на РМ во контекст на ЕУ интеграциите и Извештаите на Владата на РМ по Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства на Советот на Европа.

Во некои од програмите предвидена е и активност изготвување на анализи. Секоја од анализите ќе ги содржи следните постапки: составување на тим, дефинирање на полето на работа, опис на надлежности на лицата во тимот, спроведување на анализата, изготвување на извештај и објавување на извештајот.

Финансиската поддршка на програми и проекти на здруженија на граѓани и фондации во себе ги опфаќа следните активности: утврдување на висината на фондот, формирање на комисија, објавување на оглас, разгледување на апликациите и донесување на одлука за финансирање, доделување на финансиски средства, мониторинг над финансираните програми и проекти, оценка на истите и изготвување на извештаи.

2. П Л А Н О В И З А С П Р О В Е Д У В А Њ Е Н А П Р О Г Р А М И Т Е

П Л А Н З А С П Р О В Е Д У В А Њ Е Н А П Р О Г Р А М А Т А "О С Т В А Р У В А Њ Е Н А П Р И Н Ц И П О Т Н А С О О Д В Е Т Н А И П Р А В И Ч Н А З А С Т А П Е Н О С Т "

А: Оправданост и дизајн на програмата

Програмата произлегува од:
1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2015 година, (Интеграција во НАТО и ЕУ) и (одржување на добри меѓуетнички основи и соживот врз принципот на меѓусебна толеранција и почит, како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор).
НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија Поглавје 1 - политички критериуми Подрачје 2, тема 4
3. Стратешки приоритет на органот на државната управа: Следење на остварување на принципот на соодветна и правична застапеност при вработување на припадниците на заедниците

Назив на програмата: “ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРИНЦИПОТ НА СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ“	Цел на програмата: Следење на остварување на принципот на соодветна и правична застапеност во државна и јавна администрација
--	---

Показатели за успех на Програмата: <ul style="list-style-type: none">– Зголемен процент на застапеност на припадниците на заедниците застапени со помалку од 20% од вкупното население во Република Македонија во државната и јавната администрација– Изготвена 1 анализа на состојбите со вработување на припадниците на заедниците
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ хоризонтална ☐ вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :

Резултат 1: Промоција на принципот на соодветна и правична застапеност	Показател за успешност: Реализирани најмалку 5 трибини на локално ниво за промоција на принципот на соодветна и правична застапеност
Резултат 2: Следење на состојбите со вработување на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ во државна и јавна администрација	Показател за успешност: Изготвена 1 анализа на состојбите со остварување на принципот на соодветна и правична застапеност

Б: План за спроведување на програмата “ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРИНЦИПОТ НА СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ“

План за спроведување на Програмата Остварување на принципот на соодветна и правична застапеност

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси		
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД	
1.1. Промоција на принципот на соодветна и правична застапеност	СНПМФР, СУПМСКП	ССОРД	01/2016 01/2017 01/2018	12/2016 12/2017 12/2018		0 0 0	
1.2. Анализа за состојбата со соодветната и правичната застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната управа и јавните установи, врз основа на податоци добиени од ССОРД, МИОА и НП	СНПМФР, СУПМСКП	ССОРД НП	02/2016 02/2017 02/2018	12/2016 12/2017 12/2018		0 0 0	
Вкупно активности во тековната година: 2016 – 2							0
Вкупно активности во следната година: 2017 – 2							0
Вкупно активности во година 2: 2018 – 2							0
Вкупно за резултат 1:	6		01/2016	12/2018		0	

јазик, број на ученици кои го изучуваат изборниот предмет јазик и култура на заедниците и број на учебници)	
Резултат 2: Подобрени можности за образование на мајчин јазик	Показател за успешност: Информирани 200 родители и ученици за можностите за изучување на настава на мајчин јазик и можноста за изучување на изборен предмет на мајчин јазик

Б: План за спроведување на програмата “АФИРМАЦИЈА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ”

План за спроведување на Програмата Афирмација на образованието на припадниците на заедниците

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/годин а)	Човечки	Финансиски МКД
1.1. Анализа на состојбите во образованието на припадниците на заедниците за вкупниот број на запишани и завршени ученици во основно и средно образование (број на ученици кои учат на мајчин јазик, број на ученици кои го изучуваат изборниот предмет јазик и култура на заедниците и број на учебници) во соработка со УУРОПЗ	ОУПМС	УУРОПЗ МОН БРО	09/2016	12/2016		0
			09/2017	12/2017		0
			09/2018	12/2018		0
2.1. Организирање на дебати и трибини за информирање на родителите за можноста од изучување на изборниот предмет јазик и култура на заедниците	ОУПМС	УУРОПЗ БРО	01/2016	12/2018		0
Вкупно активности во тековната година: 2016 –2						0
Вкупно активности во следната година: 2017 – 2						0
Вкупно активности во година 2: 2018– 2						0
Вкупно за резултат 1:	6		01/2016	12/2018		0

Б: План за спроведување на програмата “ПРОМОЦИЈА НА КУЛТУРАТА НА ЗАЕДНИЦИТЕ“

План за спроведување на Програмата Промоција на културата на заедниците

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1 Изготвување на анализа за постоечката состојба со културата на припадниците на заедниците на локално ниво	ОУПМС	УАУКПЗ	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
1.2. Организирање на средби со Културно уметнички друштва и Културни центри на локално ниво	ОУПМС	УАУКПЗ	тековно	тековно		0
2.1. Реализација на манифестација за промовирање на културните различности на заедниците	ОУПМС	УАУКПЗ	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
Вкупно активности во тековната година: 2015 – 3						0
Вкупно активности во следната година: 2016– 3						0
Вкупно активности во година 2: 2017 – 3						0
Вкупно за резултат 1:	9		01/2016	12/2018		0

П Л А Н З А С П Р О В Е Д У В А Њ Е
Н А П Р О Г Р А М А Т А "И Н Ф О Р М И Р А Њ Е , М Е Д И У М И И С О Р А Б О Т К А С О Г Р А Ѓ А Н С К И О Т С Е К Т О Р "
Оправданост и дизајн на програмата

Програмата произлегува од:
1. Стратешкиот приоритет на Владата на РМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешки приоритети за 2015 година, (Интеграција во НАТО и ЕУ) и (одржување на добри меѓуетнички основи и соживот врз принципот на меѓусебна толеранција и почит, како и довршување на имплементацијата на Рамковниот договор).
НПАА-Агенцијата има обврски кои произлегуваат од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија Поглавје 1 - политички критериуми Подрачје 2, тема 4
Стратешки приоритет на органот на државната управа: Унапредување на правата во информирање на мајчин јазик на припадниците на заедниците и подобрена соработка со граѓанскиот сектор

Назив на програмата: “ИНФОРМИРАЊЕ, МЕДИУМИ И СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР,,	Цел на програмата: Подобрено информирање во медиумите, на јазиците на заедниците и подобрена соработка со граѓанскиот сектор
---	---

Показатели за успех на Програмата:
<ul style="list-style-type: none"> – Подобрено информирање на јазиците на заедниците – Зголемено присуство на АОПЗ во медиумите – Подобрена соработка со граѓанските организации
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ хоризонтална ☐ вертикална

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :	
Резултат 1: Зголемен квантитет и квалитет на емисии на јазиците на заедниците	Показател за успешност: Број на нови емисии (најмалку една емисија годишно), Зголемено присуство во ударни термини

Резултат 2: Зголемена транспарентност на АОПЗ

Резултат 3: Подобрена соработка со граѓански организации

Показател за успешност: Број на посети на web site (10% повеќе на годишно ниво) и зголемено учество во медиуми

Показател на успешност: Реализирани најмалку 4 партиципативни форуми годишно и организирање на најмалку 2 обуки годишно за јакнење на капацитетите на граѓанскиот сектор

Б: План за спроведување на програмата “ИНФОРМИРАЊЕ, МЕДИУМИ И СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР“

План за спроведување на Програмата Информирање, медиуми и соработка со граѓанскиот сектор“

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1. Поддршка за изготвување на нови истражувачки стории за животот на заедниците во РМ	ОУПМС	ВРМ	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
2.1 Спроведување на комуникациската стратегија на Агенцијата	ОУПМС	ВРМ	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
3.1 Обезбедување на обуки и совети на здруженија на граѓани и фондации од заедниците за развој на релевантни проекти и програми од областа на унапредување и заштита на правата на заедниците	СУПМСКП	ЗГФ	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
3.2 Обезбедување на информации за здруженија на граѓани и фондации за можните извори за финансирање (централно и локано ниво, меѓународни организации и фондации)	СУПМСКП	ЗГФ	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
3.3 Обезбедување на специјализирани обуки за здруженија на граѓани и	СУПМСКП	ЗГФ	01/2016	12/2016		0

фондации и КОМЗ за јакнење на капацитетите			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
3.4 Тримесечни партиципативни форуми со сите засегнати страни на тема унапредување и заштита на правата на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП	НВО	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
Вкупно активности во тековната година: 2016 – 6						0
Вкупно активности во следната година: 2017– 6						0
Вкупно активности во година 2: 2018 – 6						0
Вкупно за резултат 1:	18		01/2016	12/2018		0

Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :	
Резултат 1: Реализирани заеднички проекти на Агенцијата и ОБСЕ и други иницијативи за развој на персоналот	Показател за успешност: Број на организирани обуки за вработените во Агенцијата и граѓанските организации Број на обучени службеници и представници на граѓанските организации Подигање на квалитетот на работата во Агенцијата
Резултат 2: Обезбеден пристап до различни фондови	Показател за успешност: Висина на финансиски средства обезбедени од различни фондовите

Б: План за спроведување на програмата “ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ“

План за спроведување на Програмата ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	Финансиски МКД
1.1 Реализација на план за обуки и менторство за постоечкиот кадар во АОПЗ за унапредување и заштита на правата на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП		01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
1.2 Обезбедување на специјализирани обуки за вработените и заинтересираните стани од областа на унапредување и заштита на правата на заедниците	СНПМФР, СУПМСКП		01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
1.3 Разој на посебна програма за доделување на грантови на здруженија на граѓани и фондации	СНПМФР, СУПМСКП	ВРМ ЗДФ ССОРД КОМЗ	01/2017	12/2017		3.000.000
			01/2018	12/2018		3.000.000
2.1 Реализација на ИПА проект во соработка со Министерство за труд и социјална политика и ССОРД, како и пристап до ЕУ и други фондови	ОУПМС	МТСП ССОРД	01/2016	12/2016		0
			01/2017	12/2017		0
			01/2018	12/2018		0
Вкупно активности во тековната година: 2016 – 3						0
Вкупно активности во следната година: 2017– 4						3.000.000
Вкупно активности во година 2: 2018 – 4						3.000.000
Вкупно за резултат 1:	11		01/2016	12/2018		6.000.000

3. Влијанија врз човечките ресурси

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
<p data-bbox="233 451 667 618">ПРОГРАМА 4 ИНФОРМИРАЊЕ, МЕДИУМИ И СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР</p> <p data-bbox="233 753 667 854">ПРОГРАМА 5 ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ</p>	<p data-bbox="699 402 1167 667">Вработување во Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и поддршка на вкупно 2 државни службеника во 2016 година и тоа 1 Помлад соработник – Правник и 1 Соработник – Односи со јавноста</p> <p data-bbox="699 672 1167 927">Вработување во Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и поддршка на вкупно 3 лица без звање на државен службеник и тоа 1 возач на моторно возило, 1 хигиеничар и 1 портир</p>		

4. Принципи на правична застапеност

2016 очекувано влијание	2017 очекувано влијание	2018 очекувано влијание
При вработувањето ќе се има во предвид потребата од спроведување на уставното начело за соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија	При вработувањето ќе се има во предвид потребата од спроведување на уставното начело за соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија	При вработувањето ќе се има во предвид потребата од спроведување на уставното начело за соодветна застапеност на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија

5. Развивање на заедничките функции

2016 планирани мерки	2017 планирани мерки	2018 планирани мерки
-------------------------	-------------------------	-------------------------

Развивање политики

Подготвувањето на предлог актите и материјалите, односно нивното финализирање е во надлежност на Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи	Подготвувањето на предлог актите и маатеријалите, односно нивното финализирање е во надлежност на Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи	Подготвувањето на предлог актите и маатеријалите, односно нивното финализирање е во надлежност на Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи.
--	---	--

Стратешко планирање/ подготвување на Буџетот

Во рамките на Агенцијата не постои посебен организационен облик – одделение за подготвување на стратешкиот план на Агенцијата. Во изготвувањето на стратешкиот план за периодот 2016 -2018 година, покрај директорот и заменик директорот дадоа сите вработени. Изготвувањето на буџетот е во надлежност на Одделението за материјално финансиски	Во рамките на Агенцијата не постои посебен организационем облик – одделение за подготвување на стратешкиот план на Агенцијата. Изготвувањето на буџетот е во надлежност на Одделението за материјално финансиски работи. Одделението врши планирање и обезбедува наменско трошење на средствата на Агенцијата; подготвува	Во рамките на Агенцијата не постои посебен организационем облик – одделение за подготвување на стратешкиот план на Агенцијата Изготвувањето на буџетот е во надлежност на Одделението за материјално финансиски работи. Одделението врши планирање и обезбедува наменско трошење на средствата на Агенцијата; подготвува финансиски план и
--	--	---

работи. Одделението врши планирање и обезбедува наменско трошење на средствата на Агенцијата; подготвува финасиски план и врши контрола на финансиски сметководствени податоци; врши сметководствени книговодствени работи; обработка на податоци за плати и други надоместоци; изработува завршна сметка и извештај за потрошените средства.	финансиски план и врши контрола на финансиски сметководствени податоци; врши сметководствени книговодствени работи; обработка на податоци за плати и други надоместоци; изработува завршна сметка и извештај за потрошените средства.	врши контрола на финансиски сметководствени податоци; врши сметководствени книговодствени работи; обработка на податоци за плати и други надоместоци; изработува завршна сметка и извештај за потрошените средства.
---	---	---

Извршување на Буџетот и управување со средства

Реализација на Програмски активности	Реализација на Програмски активности	Реализација на Програмски активности
Добиените средства од Буџетот за 2016 година ќе се користат согласно начелата на Законот за буџети, односно наменски, рационално, економично, ефикасно и ефективно	Добиените средства од Буџетот за 2017 година ќе се користат согласно начелата на Законот за буџети, односно наменски, рационално, економично, ефикасно и ефективно	Добиените средства од Буџетот за 2018 година ќе се користат согласно начелата на Законот за буџети, односно наменски, рационално, економично, ефикасно и ефективно

Управување со човечки ресурси

Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за управување со човечки ресурси кое е задолжено да го води кадровското и персонално работење на Агенцијата, да врши пријавување и одјавување на вработени, да ги ажурира податоците за вработените, да се грижи за организирање на обуки на вработените и друго.	Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за управување со човечки ресурси кое е задолжено да го води кадровското и персонално работење на Агенцијата, да врши пријавување и одјавување на вработени, да ги ажурира податоците за вработените, да се грижи за организирање на обуки на вработените и друго.	Во рамките на Агенцијата институционализирано е Одделение за управување со човечки ресурси кое е задолжено да го води кадровското и персонално работење на Агенцијата, да врши пријавување и одјавување на вработени, да ги ажурира податоците за вработените, да се грижи за организирање на обуки на вработените и друго.
---	---	---

Управување со информациски технологии

Во АОПЗ е реализирано работување на еден помлад соработник информатичар-програмер,		
--	--	--

Внатрешна ревизија

<p>Во рамките на Агенцијата не е институционализирано Одделение за внатрешна ревизија кое задолжено за следење и примена на закони и прописи од областа на внатрешната ревизија.</p> <p>Во план е вработување на еден советник - внатрешен ревизор</p>		
--	--	--

Листа на кратенки

АПОЗ – Агенција за остварување на правата на заедниците
ВРМ – Влада на Република Македонија
ГСВРМ – Генерален секретаријат на Влада на РМ
ЕУ – Европска Унија
ОБСЕ – Организација за безбедност и соработка на Европа
СЕ – Совет на Европа
НП – Народен Правобранител
МОН – Министерство за образование и наука
МК – Министерство за култура
БРО – Биро за развој на образование
СЕП – Секретеријат за европски прашања
МФ – Министерство за финансии
МИОА – Министерство за информатичко општество и администрација
ССОРД – Секретаријат за спроведување на охридскиот рамковен договор
МТСП – Министерство за труд и социјална политика
УУРОПЗ – Управа за унапредување и развој на образованието на припадниците заедниците
УАУКПЗ – Управа за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците
ЗГФ – здруженија на граѓани и фондации
ЗУЗП – Закон за унапредување на правата на заедниците
СУПМСКП – Сектор за управување со проекти, меѓународна соработка, координација и поддршка
ОУПМС – Одделение за управување со проекти и меѓународна соработка
ОКП - Одделение за координација и поддршка
СНПМФР - Сектор за нормативно правни и материјално финансиски работи;
ОНПР - Одделение за нормативно правни работи;
ОФП - Одделение за финансиски прашања;
ОУЧР - Одделение за управување со човечки ресурси
ОВР - Одделение за внатрешна ревизија
ОКП – Одделение за координација и поддршка
МРТВ – Македонска радио телевизија
СРД – Совет за радиодифузија